

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - **Ontwerp van decreet betreffende de uitbouw van de
graduaatsopleidingen binnen de hogescholen en de versterking
van de lerarenopleidingen binnen de hogescholen en
universiteiten**
- **Principiële goedkeuring**

1. INHOUDELIJK

Voorliggend ontwerp van decreet regelt de uitbouw van de graduaatsopleidingen in de hogescholen, en de versterking van de lerarenopleidingen in de hogescholen en universiteiten. Daartoe wordt onder meer geopteerd voor een structurele inbedding van al deze opleidingen binnen het hoger onderwijs, waar deze tot nu toe ook binnen het volwassenenonderwijs werden georganiseerd. Dit ontwerp omvat voor elk van de twee soorten opleidingen drie grote onderdelen: de organisatie van de opleidingen, de financiering en het statuut van het personeel.

Op 14 juli 2017 keurde de Vlaamse Regering het voorontwerp van decreet betreffende de uitbouw van de graduaatsopleidingen binnen de hogescholen en overdrachtsmaatregelen voor de lerarenopleidingen een eerste maal principiële goed (VR 2017 1407 DOC. 0802) en op 22 september werden amendementen op dit ontwerpdecreet in verband met de versterking van de lerarenopleidinge principiële goedgekeurd (VR 20170922 DOC. 923). Voorliggend ontwerp van decreet is een integratie van beide dossiers.

De VLOR gaf op 28 september 2017 advies over de uitbouw van de graduaatsopleidingen en op 26 oktober 2017 over de versterking van de lerarenopleiding. De SERV heeft hierover op 28 september 2017 en op 25 oktober 2017 advies gegeven.

Zowel de VLOR als de SERV zien in dit voorontwerp van decreet kansen, maar uiten eveneens een aantal bezorgdheden. In de memorie van toelichting wordt ingegaan op de bezorgdheden van deze adviesorganen.

De onderhandelingen in een gemeenschappelijke vergadering van Sectorcomité X – Onderwijs (Vlaamse Gemeenschap), het Comité voor de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten – Afdeling 2 – Onderafdeling “Vlaamse Gemeenschap” en het Vlaams onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs vonden plaats op 21 november 2017 en op 5 en 12 december 2017.

Deze onderhandelingen werden afgesloten met een gedeeltelijk akkoord als resultaat.

De getekende protocollen met nummers 71 en 83 zijn als bijlage bij deze nota gevoegd.

Na onderhandelingen zijn de volgende wijzigingen aangebracht aan het voorontwerp van decreet.

Inhoudelijke maatregelen

De onderwijsbevoegdheden van de hogescholen werden waar nodig uitgebreid voor de graduaatsopleidingen, op basis van de intentieverklaringen voor de overdracht van de opleidingen die door de centra voor volwassenenonderwijs en de hogescholen werden ondertekend. Daarnaast kreeg de Universiteit Gent ook de bevoegdheid om het verkorte traject van de educatieve masteropleidingen ook aan te bieden in Kortrijk.

Met betrekking tot de LIO-baan in het basisonderwijs werden enkele beperkingen ingeschreven.

Om de vakinhoudelijke linken te optimaliseren werd aangepast dat de verkorte educatieve bachelor secundair onderwijs, die volgt op een bachelordiploma in de kunsten, enkel georganiseerd kan worden door een hogeschool die lerarenopleiding aanbiedt en in samenwerking met een School of Arts, van de eigen of een andere instelling.

In educatieve masteropleidingen voor het secundair onderwijs en deze in kunstvakken werd een bijkomende mogelijkheid voorzien voor studenten die tijdens hun academische bachelor nog geen 15 studiepunten leraarschap hadden opgenomen. Zij kunnen deze via een voorbereidingsprogramma of in hun educatieve masteropleiding behalen. Deze laatste optie is wel enkel mogelijk als de universiteit of de School of Arts ook de keuzeopties binnen de academische bacheloropleiding en het voorbereidingsprogramma aanbiedt.

Daarnaast werd ook ingeschreven dat voor de verkorte educatieve bacheloropleidingen geen leerkrediet ingezet dient te worden.

Het voorstel om aan alle houders van een diploma van een lerarenopleiding, ook de beroepstitel van leraar toe te kennen werd voorlopig geschrapt. Dit zou vergaande gevolgen hebben naar de erkenning en organisatie van het beroep, die eerst verder onderzocht dienen te worden.

Personeelsmaatregelen

Om alle betrokken partijen een duidelijk zicht te geven op de personeelsleden uit de cvo die direct of indirect bij de hervorming van de graduaats- en lerarenopleidingen betrokken zijn, zullen er verschillende personeelslijsten worden opgemaakt. Op deze lijsten zullen ook personeelsleden die niet automatisch naar een hogeschool overgaan worden opgenomen, zodat geweten is welke personeelsleden zonder openbare vacature kunnen overgenomen worden door een universiteit of hogeschool en zo misbruik van deze regel tegen te gaan.

De procedure voor het opstellen van deze personeelslijsten vast loopt als volgt:

- het ministerie van onderwijs en vorming levert gegevens aan aan het cvo
- het cvo kijkt deze na en vult ze waar nodig aan
- het cvo stuurt de lijsten naar de hogeschool of universiteit waar de personeelsleden naartoe zullen of kunnen gaan door.

De personeelslijsten die aan de cvo en hoger onderwijsinstellingen bezorgd worden, bevatten de maximale groep van personeelsleden die vanuit het cvo kunnen overkomen. Er kunnen geen bijkomende personeelsleden aan de lijsten toegevoegd worden. Vanaf het moment dat de personeelslijsten aan de hogescholen en universiteiten bezorgd zijn, kunnen deze de gesprekken opstarten over de toewijzing van de personeelsleden van de SLO.

In het ontwerpdecreet wordt de mogelijkheid ingeschreven dat een centrumbestuur een vastbenoemde lector die specifiek belast is met een coördinatieopdracht of met een opdracht als lector die maximum 10 procent van een voltijdse betrekking bedraagt, een nieuwe affectatie

aanbiedt of een mutatie toekent op 1 september 2019 in het ambt van leraar secundair volwassenenonderwijs. Ook een affectatie of mutatie van een vastbenoemde lector die uiterlijk op 31 augustus 2019 belast is met een coördinatieopdracht, naar het nieuwe ambt van stafmedewerker - dat vanaf 1 september 2019 in de categorie van het ondersteunend personeel zal kunnen worden ingericht – behoort tot de mogelijkheden.

Voor een affectatie of mutatie van een lector die belast is met een coördinatieopdracht naar het ambt van stafmedewerker, moet het gaan om een lector die uiterlijk op 31 augustus 2019 in dat ambt vast benoemd is én uiterlijk op die datum belast is met een coördinatieopdracht.

Voor een affectatie of mutatie van een lector die belast is met een coördinatieopdracht naar het ambt van leraar secundair volwassenenonderwijs, moet het gaan om een lector die uiterlijk op 1 september 2017 in dat ambt vast benoemd is én uiterlijk op die datum belast is met een coördinatieopdracht. Het personeelslid behoudt bij deze affectatie of mutatie het salaris dat hij genoot als lector voor het volume van de opdracht waarvoor hij met een coördinatieopdracht is belast.

De toewijzing van de personeelsleden aan een hogeschool of universiteit gebeurt op een moment dat de nieuwe lerarenopleidingen nog niet opgestart zijn. Op dat moment is het moeilijk om in te schatten hoeveel personeelsleden er in iedere opleiding nodig is en welke profielen daar het best bij passen. Er wordt daarom in dit ontwerpdecreet een overgangsperiode van 5 jaar voorzien gedurende dewelke een personeelslid zonder openbare vacature nog kan verschuiven tussen een hogeschool of universiteit. Hiervoor is een aanpassing aan de overeenkomst nodig. Een verschuiving is niet mogelijk zonder instemming van het betrokken personeelslid.

Financieringsmaatregelen

De middelen die zullen worden overgedragen naar de hogescholen worden op een andere wijze berekend dan in het initiële ontwerpdecreet. Het huidige financieringsmechanisme voor volwassenenonderwijs creëert geen eigenlijke middelen, maar creëert 1) een recht op leraarsuren voor de oprichting van betrekkingen in het ambt van lector en 2) een recht op een puntenenveloppe voor de oprichting van betrekkingen in de ambten van het bestuurs- en ondersteunend personeel (de zogenaamde omkadering). Bij de overdracht van de HBO5-opleidingen naar de hogescholen en de stopzetting van de specifieke lerarenopleidingen aan de centra voor volwassenenonderwijs, moeten er evenwel middelen overgaan uit het omkaderingssysteem voor het volwassenenonderwijs naar de werkingsuitkering van de hogescholen en universiteiten. Het voorliggende artikel geeft de formule weer om de hoogte van deze middelen te berekenen voor de specifieke lerarenopleidingen. Het betreft hier de gegenereerde middelen, middelen die gebaseerd zijn op datgene waarop de centra voor volwassenenonderwijs recht hebben conform de regelgeving in het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs. Buiten de omkadering ontvangen de centra voor volwassenenonderwijs ook nog nascholingsmiddelen en middelen voor ICT voor de SLO-opleidingen. De personeelsleden uit deze opleidingen ontvangen ook een bijdrage voor woon-werkverkeer. Ook deze middelen gaan over naar de hogescholen en universiteiten. Ze worden meegenomen in de berekening.

De middelen die de betrokken hogescholen en universiteiten in 2019 tot en met 2026 ontvangen voor de specifieke lerarenopleidingen zijn het product van de volgende elementen:

- Het aantal leraarsuren in het centrum voor volwassenenonderwijs waarmee de betrokken hogeschool en universiteit een overeenkomst hebben afgesloten, berekend voor het schooljaar 2018-2019 conform artikel 98 en 99 van het volwassenenonderwijs (artikel 107 van het decreet betreffende het volwassenenonderwijs wordt in voorliggend ontwerpdecreet niet in aanmerking genomen voor de berekening van de leraarsuren).

- Een in het decreet vastgesteld bedrag voor HBO5 en SLO per leraarsuur, dat een benadering is van de gemiddelde effectieve loonkost per leraarsuur.

In dit ontwerpdecreet is een bepaling opgenomen dat hogescholen die met ingang van het academiejaar 2019-2020 opleidingen van het hoger beroepsonderwijs aanbieden tot en met het begrotingsjaar 2025 op gemotiveerde wijze kunnen afwijken van de 80%-norm voor de bezoldigingskosten.

De middelen voor de studentenvoorzieningen werden aangepast ten opzichte van het initiële voorstel, op basis van geactualiseerde parameters, die nog niet beschikbaar waren op het tijdstip van eerste principiële goedkeuring. Met name is rekening gehouden met het bedrag per opgenomen studiepunt in de middelen zoals die zijn opgenomen in de envelopperaming van de hogescholen en universiteiten voor 2018, een bedrag dat hoger ligt dan dat voor 2017. Aan het principe voor de berekening van de nodige middelen is niks gewijzigd. Daarnaast wordt het verdelingsmechanisme van de sociale toelage onder de hogescholen voorzien op de integratie van de graduaatsopleidingen. Naar analogie met wat nu reeds geldt voor de bachelor- en masteropleidingen zal de verdeling gebeuren op basis van het gemiddelde aantal studiepunten over de academiejaren t-7/t-6 tot en met t-3/t-2 waarvoor studenten onder diplomacontract zich hebben ingeschreven voor een graduaatsopleiding of een initiële bachelor- of masteropleiding in de desbetreffende hogeschool.

Voor de verdeling van de personeelsleden en de financiële middelen van de specifieke lerarenopleidingen van de cvo die worden overgedragen naar de hogescholen en de universiteiten sluiten deze instellingen een overeenkomst. Deze kan door het gewijzigde artikel III.33/1 jaarlijks worden herzien, in overeenstemming met de mogelijkheid dat personeelsleden na overgang nog kunnen verschuiven, en ook het feit dat de studentenaantallen kunnen fluctueren.

Na afsluiting van de onderhandelingen werden nog de volgende aanpassingen aangebracht:

- Er werd de mogelijkheid voorzien voor de Schools of Arts om naast een volledige educatieve masteropleiding in de kunstvakken en een verkort traject, ook een consecutief traject aan te bieden. In dat geval moet de hogeschool geen volledige educatieve master voor kunstvakken aanbieden. Dit traject heeft een studieomvang van 60 studiepunten, met inbegrip van een praktijkcomponent van minimum 30 studiepunten, en staat enkel open voor studenten die reeds een master in hetzelfde studiegebied verworven hebben.
- Er werd een regeling uitgewerkt voor de financiering van de educatieve masteropleidingen voor kunstvakken.
- Er werd een bepaling ingevoegd rond een educatieve master voor het basisonderwijs.
- De overgangsmaatregelen werden uitgebreid voor de Evangelische Theologische Faculteit.

Daarnaast werden eveneens enkele kleinere technische aanpassingen doorgevoerd.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Het gunstig advies met voorwaarde van de Inspectie van Financiën werd verleend op 21 juni 2017.

De aanpassingen die zijn aangebracht op basis van de adviezen en de onderhandelingen, hebben volgende bijkomende budgettaire impact:

- Voor de studentenvoorzieningen wordt in dit voorstel vanaf 2020 jaarlijks een extra toelage voorzien voor de hogescholen en de universiteiten van 2.900.789 euro, tegenover 2.557.757

euro die was voorzien in ontwerpdecreet dat op 14/7/2017 principieel werd goedgekeurd. De verhoging resulteert uit de berekening conform de initieel goedgekeurde principes op basis van geactualiseerde parameters.

- De herziene berekeningswijze voor de overdracht van middelen naar de hogescholen en universiteiten neutraliseert de effecten van artikel 107 van het decreet betreffende het volwassenenonderwijs. Dit creëert van bij de begrotingsopmaak en de envelopperaming voor 2019 een stabiele basis voor de omzetting van de gegeneerde middelen per centrum voor volwassenenonderwijs via het omkaderingssysteem van het volwassenenonderwijs naar de werkingsuitkeringen in het hoger onderwijs. De neutralisering van de mogelijke beperking van de groei binnen het volwassenenonderwijs zorgt ervoor dat de over te dragen middelen niet afhankelijk zijn van evoluties die per centrum immers sterk verschillen, en vermijdt schokeffecten bij de overgang naar het systeem van de open-end zoals voorzien vanaf begrotingsjaar 2020.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld, en de ontvangsten.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget van de Vlaamse overheid, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

1. Het bijgaande voorontwerp van decreet werd grotendeels aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2017/144 van 22 mei 2017.
2. Voor het luik HBO5 en het luik lerarenopleiding van dit voorontwerp, werden drie opties in de reguleringssimpactanalyse (RIA) uitgewerkt. Daarbij worden de voor- en nadelen per optie en per doelgroep aangegeven.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet betreffende de uitbouw van de graduaatsopleidingen binnen de hogescholen en de versterking van de lerarenopleidingen binnen de hogescholen en universiteiten en aan de bijhorende memorie van toelichting;
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor het onderwijs te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen

binnen een termijn van 30 dagen, zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Onderwijs

Hilde CREVITS

Bijlagen:

- het principieel goed te keuren ontwerp van decreet betreffende de uitbouw van de graduaatsopleidingen binnen de hogescholen en de versterking van de lerarenopleidingen binnen de hogescholen en universiteiten en bijhorende memorie van toelichting
- Protocollen van ...
- de RIA
- het advies van de SERV "Uitbouw graduaatsopleidingen in de hogescholen" van 28 september 2017
- het advies van de VLOR over het voorontwerp van decreet over de uitbouw van de graduaatsopleidingen van 28 september 2017
- het advies van de SERV "Lerarenopleiding versterken" van 25 oktober 2017
- het advies van de VLOR "Overdracht van de lerarenopleiding" van 26 oktober 2017